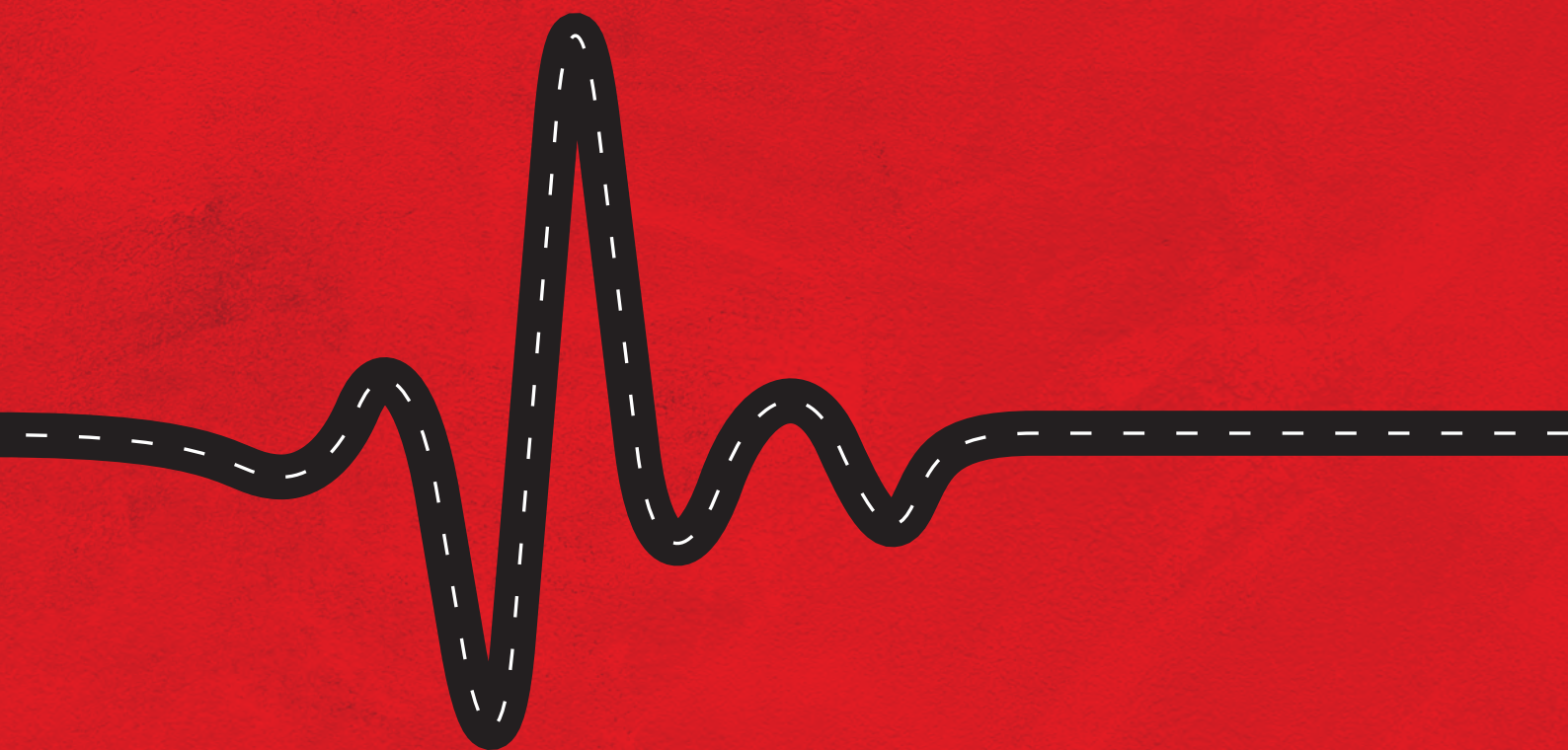

LETNO POROČILO

za leto 2019

Leto 2019 je Zavodu VOZIM prineslo nove projekte in nove partnerje, s katerimi razvijamo nove zgodbe. A hkrati nadaljujemo s starimi, začetimi v preteklih letih.

Odlično sprejeta in izvedena iniciativa Heroji furajo v pižamah je v 2019 posegla po novem velikem priznanju – strokovni nagradi Jacques Barrot Grand Prize s strani Evropske komisije za najboljšo prakso preventive v prometu med leti 2016 in 2019. Na njenih krilih smo se podali v provocirajočo komunikacijo, da so ženske boljše voznice od moških in spodbudili močan javni dialog, z dokazovanji za in proti. A z razkritjem šokantne statistike si je bila tudi javnost enotna, da je najboljši voznik tisti, ki gre za volan vedno trezen, ne glede na njegov spol. Na to pa bo celo leto opozarjal koledar golih resnic, ki smo ga distribuirali v skoraj 2.500 gostinskih lokalov, frizerskih salonov, ... po Sloveniji z namenom ozaveščanja o veliki problematiki alkohola in vožnje.

Hkrati pa je omenjeni projekt dobil naslednika v projektu BE A HERO, ki se širi v tujino. Skupaj z organizacijami iz Belgije in Portugalske smo v letu 2019 zastavili, v letih 2020 in 2021 pa bomo izvedli odličen projekt izmenjave ter prenosa dobrih praks iz Slovenije v tujino.

V partnerstvu z Združenjem izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije v Republiki Sloveniji in Slovensko filantropijo smo zasnovali pozitivno komunikacijo in predstavili navdihujoče zgodbe predstavnikov ranljivih skupin in se tako osredotočili na družbo brez diskriminacije v projektu ZaVse/4ALL. Skupaj s strokovnjaki pa smo se podali tudi na pot zmanjšanja ogljičnega odtisa s projektom Izobraževanje za trajnostno mobilnost, ki predstavlja prihodnost v naši družbi.

Tako iz preventive v prometu, preprečevanju tveganega in škodljivega pitja alkohola ter uporabe drugih psihoaktivnih snovi, psihosocialne rehabilitacije poškodovancev po nesrečah in njihovo aktivno vračanje v vsakdanje življenje, stopamo tudi na pot trajnostne mobilnosti, povezovanja in še večjega mednarodnega sodelovanja.

Z vsemi programi, ki jih izvajamo, se še bolj približujemo izboljšanemu in kakovostnemu življenju družbe na splošno. Največji poudarek pa še vedno dajemo poškodovancem in njihovim svojcem.

Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« izvajamo v Sloveniji, Srbiji in Bosni in Hercegovini. Z Erasmus+ projektom »Be a Hero« pa širimo aktivnosti tudi v Belgijo in na Portugalsko.

STANJE PROMETNE VARNOSTI V 2019

SLOVENIJA

Stanje prometne varnosti v 2019 se je v primerjavi z 2018 poslabšalo, saj je na slovenskih cestah umrlo 12 % več oseb kot leto poprej. Zgodilo se je 18.764 prometnih nesreč, kar je 3 % več kot v letu 2018, je pa prometnih nesreč s telesno poškodbo in smrtjo 1 % manj kot v lanskem letu. Delež smrtnih žrtev zaradi prometnih nesreč pod vplivom alkohola ostaja enak in sicer se 1/3 prometnih nesreč pod vplivom alkohola konča s smrtnim izidom. Vzroki prometnih nesreč s smrtnim izidom so neprilagojena hitrost, nepravilna stran oz. smer vožnje, izsiljevanje prednosti in vožnja pod vplivom alkohola.

ZA VEDNO VOZIM

V LETU 2019

DELAVNICE »ŠE VEDNO VOZIM – VENDAR NE HODIM«

SPREMINJANJE VEDENJA MLADOSTNIKOV V PROMETU

176

DELAVNIC

11472

SLUŠATELJEV

68%

GENERACIJE

HEROJI

FURAJO V PIŽAMAH

ŠT. UDELEŽENCEV V HEROJSKIH AKTIVNOSTIH

- + PREVENTIVNE DELAVNICE
- + STRUKTURIRAN DIALOG MLADIH Z ODLOČEVALCI
- + HEROJSKE VOŽNJE

13.248

SKUPNO
ŠTEVILO

652

ŠTEVILO VARNO
PREPELJANIH MLADIH NA
HEROJSKIH VOŽNJAH

9

AKCIJSKI NAČRTI OBČIN
/ PODSTRENI POLICIJSKI
NADZORI

500

ŠTEVILO OBJAV
V MEDIJIH

STROKOVNA PRIZNANJA

VELIKA NAGRAĐA EVROPSKE KOMISIJE
ZA NAJBOLJŠO INICIATIVO
MED LETI 2016 IN 2019 NA PODROČJU PROMETNE VARNOSTI

*Koledar gole
resnice*

2.500 IZVODOV

AKTIVACIJA **51** OBČINSKIH SVETOV ZA PREVENTIVO

PSIHOSOCIALNA REHABILITACIJA ŽRTEV PROMETNIH NESREČ

“PEER TO PEER”
DELO POŠKODOVANEC
POŠKODOVANCU

UR

MENTORIRANCEV

MENTORJEV

UR

POŠKODOVANECV

Vsebina

Uvod	6
1.1 Opredelitev področja in opis problema	6
1.2 Poslanstvo in vizija	7
1.3. Ciljne skupine	8
a) Primarne	8
b) Sekundarne	8
Projekti	8
2.1. Akademija »Še vedno vozim«	8
2.2. Socialna integracija invalidov	9
2.3. Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim«	10
2.4. Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« za podjetja	15
2.5. Občina: »Varna in mladim prijazna«	15
2.6. Zgodbe za varnost	16
2.7. Pogovoriti se moramo o alkoholu	17
2.8. #MislimVarno in VOZIM s SRCEM	17
2.9. (P)ostani varen motorist	18
2.10. »Heroji furajo v pižamah«	19
2.11. Projekt ZaVse / 4ALL	23
2.12. »Zasukaj volan v pravo smer«	24
2.13. Izobraževanje za trajnostno mobilnost	24
2.14. Mednarodno povezovanje	24
Rezultati in evalvacija	25
3.1. Eksterna analiza	25
3.2. Dolgoročna raziskava o vplivu delavnic na varno vedenje voznikov	26
3.3. Evalvacija in dopolnitev delavnic – projekt ŠIPK	26
3.4. Interna evalvacija	27
Medijska pokritost	27
4.1. Objave v medijih	27
4.2. Mailingi	28
Strateški partnerji	29

Uvod

1.1 Opredelitev področja in opis problema

Visoko število poškodovancev v prometnih nesrečah v Sloveniji, ki so zaradi hude telesne poškodbe – poškodbe hrbtenjače – priklenjeni na invalidski voziček, je leta 2008 spodbudilo idejo o gibanju »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, ki se od leta 2010 izvaja v okviru VOZIM, Zavoda za inovativno izobraževanje (Zavod VOZIM).

MLADI 15 – 29 LET

Pri svojem delu se osredotočamo predvsem na **mlade med 15. in 29. letom**, predvsem na mladostnike, ki so v procesu srednješolskega izobraževanja. Na drugačen način, skozi zgodbe poškodovancev – invalidov, jim želimo omogočiti način **spoznavanja varnosti** – skozi zgodbe tistih, ki so doživeli različne nesreče (**promet, prosti čas, šport, alkohol**).

Hkrati poškodovance – invalide po nesrečah vključujemo v vsakdanje življenje in jim omogočamo položaj v družbi skozi t. i. **socialno integracijo in opolnomočenje**.

PREVENTIVA

MLADINSKO DELO

SOCIALNA INTEGRACIJA INVALIDOV

Na podlagi zaznanih potreb med mladimi in med poškodovanci – invalidi se osredotočamo na **tri glavna področja**, ki se med sabo prepletajo:

- **preventivno delovanje na področjih**, kjer je razlog za nesreče v prometu (neupoštevanje prometnih pravil), v alkoholu in drugih drogah ter v drugih nesrečah;
- **delo z mladimi** (preventiva, prosti čas in spodbujanje zdravega načina življenja);
- **vključevanje oseb z manj priložnostmi – invalidi** (socialna integracija in opolnomočenje), da postanejo mladinski delavci.

Začetki Zavoda VOZIM so torej povezani s **prometno varnostjo**. Pri pregledu vsebin s področja preventive v cestnem prometu je bilo ugotovljeno, da kljub temu, da se ravno srednješolci najbolj aktivno vključujejo v cestni promet, vsebin s to tematiko na srednjih šolah primanjkuje. Poleg tega je na oblikovanje projekta ključno vplivalo tudi dejstvo, da je **povprečna starost** naših članov **na dan njihove poškodbe v prometni nesreči le 22 let**.

PROMETNE NESREČE GLOBALNO VZROK ŠT. 1 ZA SMRTNOST MED MLADIMI

Glede na WHO in njihovo Globalno poročilo o prometni varnosti so prometne nesreče pri mladih med 5.–29. letom še vedno vzrok številka ena smrtnosti.¹ Javna agencija RS za varnost prometa ugotavlja, da so glede na starostne skupine mladi kot povzročitelji prometnih nesreč nadpovprečno zastopani, prav tako pa mladi med 18. in 24. letom izstopajo pri primerjavi števila povzročiteljev glede na število imetnikov vozniških dovoljenj po starostnih skupinah (**verjetnost povzročitve prometne nesreče s smrtnim izidom** je pri mladih v starosti 18–24 let več kot **enkrat večja kot pri povprečnem vozniku**). Čeprav pa se v zadnjih letih kaže trend najbolj »problematične« ciljne skupine med 24. in 35. letom, torej gre za zamik na starejšo populacijo, kjer mladi niso največ najbolj ranljiva skupina.

NADPOVPREČNA UDELEŽENOST MLADIH V PROMETNIH NESREČAH

V Resoluciji nacionalnega programa varnosti cestnega prometa (RNPVCP) za obdobje od 2013 do 2022 in v Resoluciji nacionalnega programa za mladino 2013–2022 lahko zasledimo, da je potrebno na področju varnosti v cestnem prometu in preventive med mladimi še veliko postoriti. RNPVCP so si za cilj zastavili »Vizijo nič«, ki pomeni »nič mrtvih in telesno poškodovanih mladostnikov v starostni skupini od 18. do 24. leta, v **Resoluciji nacionalnega programa za mladino pa »zmanjšati delež poškodb in smrti med mladimi (15 do 29 let)«**. Oba cilja sta naša glavna prioriteta, ki ji sledimo že od začetka našega projekta.

VPLIV NA IZBOLJŠANJE PROMETNE VARNOSTI

RNPVCP navaja, da so mladi vozniki – še posebej začetniki – najpogostejši povzročitelji prometnih nesreč in skupaj s potniki v osebnih avtomobilih tudi najpogostejše žrtve. Razlogi za nadpovprečno udeleženo mladih v prometnih nesrečah so neizkušenost, vpliv vrstnikov, iskanje lastnih poti in dokazovanje sposobnosti, upornišvo, stil življenja (pri čemer so izpostavljene večerne in nočne zabave, vožnje za

¹ WHO Global status report on road safety 2018.

zabavo) ter slabši ekonomski položaj. Z izvajanjem našega projekta ugotavljamo, da se mladim naše vsebine močno usedejo v zavest in da marsikdo naše nasvete tudi upošteva in jih vključi v svoj življenjski stil.

Eden izmed ciljev RNPVCP je prisotnost prometne vzgoje in vseživljenjskega učenja, saj **je prometna varnost pomemben dejavnik kakovosti bivanja**. To pa je že od vsega začetka tudi eden izmed naših ključnih ciljev, saj je največ naših članov bilo poškodovanih v prometnih nesrečah, nekaj pa je tudi takšnih, ki so na invalidskih vozičkih pristali zaradi drugih razlogov, kot npr. nepremišljen skok na glavo v vodo, padec z balkona, alkoholiziranost v času nesreče itd.

Z izvajanjem naših programov želimo prispevati k zmanjšanju z alkoholom povezanih prometnih nesreč, hkrati pa želimo tudi na splošno prispevati **k znižanju tveganega in škodljivega pitja alkohola** med mladostniki ter z njim povezanega zdravstvenega, socialnega in ekonomskega bremena med prebivalci Slovenije – vse to z namenom, da bi mlade odvrgli od pitja ali jih spodbudili k zmanjšanju pitja v pivskih okoljih ter da bi se čim bolj povezovali z različnimi akterji pri zagovorništvi in izvajanju celovite alkoholne politike.

Raziskava Nacionalnega inštituta za javno zdravje **Z zdravjem povezana vedenja v šolskem obdobju med mladostniki v Sloveniji** je namreč pokazala, da je večina 15-letnikov že poskusila oziroma pila alkoholne pijače, pri čemer jih je bila skoraj tretjina opitih vsaj dvakrat v življenju, vsaj enkrat tedensko pa alkoholne pijače pije približno vsak sedmi 15-letnik. Mladostniki so bolj nagnjeni k tveganeu početju, k temu spadajo tudi zgodnji stiki z alkoholom ter pogostejše opijanje, ki je posledica tako pritiska vrstnikov kot tudi družbe, ki je permissivna do opijanja v javnosti.

Skozi osebne zgodbe invalidov, poškodovancev, želimo prispevati k spodbujanju pozitivnega in zdravega vedenja otrok in mladostnikov ter vplivati na varovalne in spodbujevalne dejavnike pred rabo **alkohola ter prepovedanih drog in spodbujanje zdravega načina življenja**.

S predstavitvijo življenja invalidov, ki kljub gibalni oviranosti aktivno sodelujejo v družbi kot predavatelji, športniki, družinski ljudje itd., pa tudi **spodbujamo razbijanje tabuja invalidnosti**.

Osebam s poškodbo hrbtenjače, ki imajo za posledico invalidnost in s tem življenje na invalidskem vozičku, omogočamo, da skozi deljenje svojih zgodb preventivno delujejo na področju prometa in mladih ter da se po poškodbi hitreje **integrirajo nazaj v vsakdanje življenje** in si določijo nov položaj v družbi.

Vrsta raziskav kaže na neugodne učinke **socialne izključenosti**, predvsem na mentalno zdravje marginaliziranih posameznikov.² Ena izmed temeljnih človekovih potreb je namreč potreba po pripadnosti.

Z aktivnostmi Zavoda VOZIM ustvarjamo okolje, ki invalide spodbuja k delovanju, pridobivanju novih kompetenc ter pridobivanju in razvijanju socialnih spretnosti ter njihovemu opolnomočenju. V ospredju so predvsem motivacija, osebna rast skozi novo pridobljene izkušnje, funkcionalna znanja in kompetence (računalniško opismenjevanje, nastopanje pred javnostjo, mladinsko delo in politika), pomoč pri premagovanju osebnih stisk in problemov ter spodbujanje k ohranjanju zdravja.

1.2 Poslanstvo in vizija

Vizija, ki jo uresničujemo, je: **Pri mladih graditi varnost kot vrednoto** in s tem dolgoročno zdravo in zadovoljno življenje. Želimo, da **varnost** postane **vrednota** širše družbe in da **naše zgodbe** (poškodovancev) **ne postanejo zgodbe drugih**.

Osnovno poslanstvo temelji na strokovnosti pristopa, uporabljenih metod mladinskega dela in evalvaciji aktivnosti. S celostnimi, kakovostnimi in učinkovitimi programi ter s strokovno podkovanim kadrom želimo vplivati na mlade na področjih:

**ZMANJŠEVANJE
TVEGANEGA IN
ŠKODLJIVEGA PITJA
ALKOHOLA**

**OSEBNE ZGODBE
POŠKODOVANECV
PROMETNIH IN
DRUGIH NESREČ**

**PROMETNA VARNOST
KOT VREDNOTA**

² Honey, A., Emerson, E. in Llewellyn, G. (2011). The mental health of young people with disabilities: impact of social conditions. Soc Psychiat Epidemiol, 46(1), 1-10.

**RAZLIČNA PODROČJA
DELOVANJA**

- **prometa** – izboljšati prometno varnost,
- **alkohola** – izboljšati ozaveščenost o posledicah škodljive in tvegane uporabe alkohola,
- **športa in prostega časa** – spodbujati varno in aktivno preživljanje prostega časa,
- **trajnostne mobilnosti** – spodbujati trajnostne navade,
- **invalidnosti** – razbijati tabu invalidnosti.

Invalidnim osebam želimo omogočiti **socialno vključitev v vsakdanje življenje z izvajanjem »peer to peer« pristopa (poškodovanec – poškodovancu) in preventivno delo na mladinskem področju.**

Z nenehnim izboljševanjem in nadgradnjo aktivnosti so naši napori usmerjeni predvsem v dvig zavedanja o nevarnosti in posledicah prometnih in drugih nesreč ter v izpostavitve preventivnega delovanja.

1.3. Ciljne skupine

a) Primarne

DELO Z MLADIMI

Mladi: 12–15 let
15–29 let

Pri mladih spodbujamo pomen varnosti skozi zgodbe poškodovancev v prometnih in ostalih nesrečah, da bi varnost poslala vrednota. Vsebine aktivnosti so ustrezno prilagojene starostnim skupinam (osnovna šola, srednja šola in dalje – bodoči in mladi

DELO Z INVALIDI

Invalidi: Mladi do 29 let
Ostali nad 29 let

Invalide spodbujamo k delovanju, k pridobivanju novih kompetenc in k razvijanju socialnih spretnosti ter njihovem opolnomočenju. V ospredju so predvsem motivacija, osebna rast skozi novo pridobljene izkušnje, funkcionalna znanja in kompetence (računalniško opismenjevanje, nastopanje pred javnostjo, mladinsko delo in politika), pomoč pri premagovanju osebnih stisk in problemov ter spodbujanje k ohranjanju zdravja. Hkrati pa imajo možnost, da se aktivno vključujejo v pripravo in izvajanje raznih projektov ter v njihovo vodenje, kar jim omogoča pridobivanje organizacijskih znanj.

b) Sekundarne

**VPLIV NA SPLOŠNO
JAVNOST**

Splošna javnost

O preventivnih akcijah in medijskih kampanjah obveščamo tudi splošno javnost, saj varnost kot vrednota zadeva vse nas. Poškodovanci delujejo kot ambasadorji Zavoda VOZIM in svoje življenjske zgodbe delijo v raznih intervjujih za časopise, televizije in radie. Na ta način problematiko, ki se primarno dotika mladih, prenesemo v širšo diskusijo. Hkrati pa predstavniki širše javnosti pristopajo h gibanju kot prostovoljci, ki se lahko aktivno vključijo v soustvarjanje projektov in prispevajo k njihovem izvajanju.

Projekti

2.1. Akademija »Še vedno vozim«

**SISTEMATIČNO
IZOBRAŽEVANJE
NA AKADEMIJI ŠE
VEDNO VOZIM**

Program Akademije »Še vedno vozim« (dalje Akademija) smo razvili za psihosocialno rehabilitacijo članov po poškodbi ter pomoč pri njihovem ponovnem vključevanju v družbo in vsakdanje življenje. V okviru Akademije so člani invalidi deležni izobraževanj na temo motivacije, nastopanja pred javnostjo, računalniškega opismenjevanja, mladinskega dela in politike, prometne ter druge varnosti. S programom opremimo člane z znanji in kompetencami, ki jim lahko koristijo na različnih področjih življenja.

2 MODULA

Akademijo smo v letu 2019 izvedli v dveh modulih v mesecu marcu in oktobru. Obstoječi in novi predavatelji ter zaposleni Zavoda VOZIM so se seznanili z nadgradnjo metod mladinskega dela in jih poskušali aktivno vključevati v svoje delavnice, preizkušali so nove smernice izvedbe preventivnih delavnic ter se dodatno izobrazili iz področja komunikacijskih veščin ter modelu spoznavanja sebe in drugih ter zavedanja o različnih modelih »posameznikovega sveta«.

Akademiji so se pridružili tudi mladi aktivisti, ki so z nami delili svoje mnenje o delavnicah »Še vedno vozim – vendar ne hodim« ter predlagali njihovo izboljšanje, da bi bile še bolj učinkovite. S skupinsko evalvacijo se je Akademija zaključila, domov pa smo odšli z veliko novega znanja, ki ga bomo uporabili pri predajanju preventivnih prometnih vsebin mladim.

APLIKACIJA METOD
MLADINSKEGA DELA

Prvi modul: 29. in 30. marec, Pacug

Drugi modul: 11. in 12. oktober, Stari trg pri Ložu

NADGRADNJA
DELAVNIC

2.2. Socialna integracija invalidov

Socialna integracija invalidov je potekala na različnih nivojih, in sicer:

- Psihosocialna rehabilitacija žrtev in svojcev.
- »Peer to peer« pristop – individualno mentorstvo poškodovanec – poškodovancu.

Psihosocialna podpora »Vozim življenje po nesreči«

S programom omogočamo psihosocialno rehabilitacijo žrtev prometnih nesreč ter njihovih svojcev. Program je oblikovan pod vodstvom strokovnih delavcev (psihologa in psihoterapevta) z metodami in vsebinami, ki prispevajo k psihosocialni rehabilitaciji (PSR) poškodovancev in svojcev. Z vključevanjem v program »Vozim življenje po nesreči« žrtve prometnih nesreč opolnomočimo, da svojo poškodbo obrnejo sebi v prid, postanejo izvajalci preventivnih prometnih delavnic »Še vedno vozim – vendar ne hodim« (dalje »ŠVVVN«) in zagovorniki prometne varnosti, ki skozi svojo osebno izkušnjo mladim predajo sporočilo o vzrokih za nastanek prometnih nesreč, možnih hudih posledicah prometnih nesreč in pomenu

INDIVIDUALNE
OBRAVNAVE

varnosti v prometu. Vključenost žrtev v program prispeva k hitrejši psihosocialni rehabilitaciji, omogoča njihovo aktivno vključevanje in delovanje na področju prometne preventive med mladimi kot tudi razbijanje stereotipa invalidnosti s predstavitvijo aktivnega udejstvovanja para- in tetraplegikov. Svojem omogočamo pomoč pri sprejemanju invalidnosti družinskega člana, izmenjavi izkušenj med svojci ter prepoznavanju in sprejemanju emocionalnih stanj. Srečanja s strokovnjakom so temeljila na individualnem in skupinskem delu ter tematskih delavnicah.

PEER TO PEER DELO - POŠKODOVANEC POŠKODOVANCU

»Peer to peer« pristop – individualno mentorstvo poškodovanec – poškodovancu

Gre za nujne psihološke podpore, svetovanja, predajo koristnih informacij naših članov, ambasadrov »novim« poškodovancem, ki se začno soočati z novim načinom življenja. Namen »peer to peer« dela je torej aktivacija, opolnomočenje ter pomoč novim članom oz. novim poškodovancem. Znanja in teme, ki so v samem procesu »peer to peer« dela obravnavane so »soočanje z izgubo, proces žalovanja, izobraževanje, zaposlovanje, zdravje, aktivno življenje, diskriminacija, gibalna oviranost in družba, ipd.«. Ugotavljamo namreč, da se »novi« poškodovanci težko »odpirajo« oz. izražajo svoje stiske psihologom in psihoterapevtom, zato je najboljši način psihosocialne podpore svetovanje in psihosocialna pomoč s strani osebe, ki se je soočala s podobno situacijo – poškodovanci prometnih nesreč. Poudarek je na pristopu »peer to peer«, pomoč in podpora, ki izhaja iz življenjskih izkušenj oseb, ki imajo enako travmatično izkušnjo (invalidnost zaradi posledic prometne nesreče).

DELAVNICE ŠE VEDNO VOZIM – VENDAR NE HODIM

2.3. Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim«

Preventivne prometne delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« potekajo največ dve šolski uri, poleg predavateljev poškodovancev v prometnih nesrečah (ki podajajo svojo osebno izkušnjo) pa so večkrat prisotni tudi mladinski delavci, ki soizvajajo praktični del delavnic. Delavnice v veliki večini, na podlagi dogovora z ravnatelj in strokovnimi delavci šole, opravljamo v prostorih srednjih in osnovnih šol, v okoljih, kjer se mladi počutijo varne. Izvedba delavnic za osnovno in srednješolce je tako v veliki večini vezana na šolsko leto (izvedba v večji meri med septembrom in junijem).

SREDNJE IN OSNOVNE ŠOLE

Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« kot tudi delavnice »Alkohol = sprememba življenja« pa smo letos še **nadgradili** z novimi metodami mladinskega dela. V ta namen smo oblikovali zloženko z napotki in navodili za izvedbo delavnic, ki so jih ambasadri, predavatelji prejeli na Akademiji v drugem modulu.

VKLJUČITEV NOVIH METOD MLADINSKEGA DELA

23. 10. 2019, BIC Ljubljana, Gimnazija in veterinarska šola

V izvedbo delavnic smo vključili naslednje metode:

- metoda »**ledena gora**«,
- metoda »**piktogram - nasveti za varnost v prometu**«,
- metoda »**zaobljuba**«.

LEDENA GORA

PIKTOGRAM

ZAobljUBA

Metoda ledena gora

V primerjavi s preteklimi leti smo se še aktivneje lotili približanja preventivnih vsebin ciljnim skupinam, posebej za osnovno in srednješolce, z uvedbo novih metod mladinskega dela, kjer mladi slušatelji aktivno sodelujejo pri sami izvedbi delavnice. Velik poudarek dajemo evalvaciji in učinkovitosti uporabljenih metod. Evalvacija predstavlja tudi osnovo za nadgradnjo vsebin glede na potrebe ciljnih skupin.

Ker je evalvacija pomemben pokazatelj uspešnosti našega dela in osnova za prihodnje delo, z evalvacijskimi vprašalniki izvajamo evalvacijo posameznih delavnic. Tako pridobimo vpogled v mladostnikovo razmišljanje in sproti izboljšujemo izobraževanja. Prav tako si z analizo ustvarjamo sliko, kako razmišljajo mladostniki o odgovornem obnašanju v cestnem prometu. V letu 2019 smo evalvacijo še nadgradili in sicer s vprašalniki merimo spremembo stališč mladostnikov do prometne varnosti – vprašalniki pred in po delavnici.

**RAZISKAVA O
SPREMINJANJU STALIŠČ**

EVALVACIJA IZVEDENIH DELAVNIC

Med marcem in junijem 2019 smo izvajali projekt »**Evalvacija in dopolnitev delavnic »Še vedno vozim – vendar ne hodim«**, kjer smo sodelovali s Fakulteto za logistiko, Univerze v Mariboru, v okviru Študentskih inovativnih projektov za družbeno korist (**ŠIPK**). Naložbo sta sofinancirala Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada. Vključeni mladi iz različnih fakultet v projektu so se tako udeležili več delavnic »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, kjer so kot zunanji opazovalci poiskali možnosti za izboljšave, podali konkretne predloge ter opravili celostno evalvacijo omenjenih delavnic.

SPREMEMBA VEDENJA PRI UDELEŽBI V PROMETU

V 2019 je bila ponovljena **raziskava** (prva je bila izvedena v maju 2016) Fakultete za logistiko Univerze v Mariboru z naslovom **Vpliv predavanj Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim« na varno vedenje voznikov**. Raziskava je ponovno potrdila, da »so vozniki, ki SO poslušali predavanja Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, bolj varni vozniki. Iz analize vedenja, ki izhaja iz svetovno priznanega vprašalnika DBQ (Driver Behaviour Questionnaire), izhaja, da obstajajo razlike glede varnega vedenja v prometu med tistimi, ki SO in tistimi, ki NISO bili deležni teh predavanj. Povzemamo pa še en pomemben del, in sicer to, da so anketiranci, ki SO bili deležni tovrstnega predavanja, zadovoljni z njegovim učinkom in podpirajo idejo, da bi tovrstna predavanja morala biti obvezen del šolanja voznikov začetnikov. Slušatelji teh predavanj so mnenja, da so zaradi poslušanja teh predavanj varnejši vozniki. Kot zaključek torej poudarjamo, da so predavanja Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, pomembna in močno vplivajo na višji nivo varnega vedenja voznikov!³

7. 10. 2019, OŠ Vransko - Tabor

V sklopu delavnic »**Še vedno vozim – vendar ne hodim**« izvajamo tudi delavnice **HITROST**, v sodelovanju z Zavarovalnico Triglav in podjetjem Sipronika. Omenjene prometne delavnice izvajajo naši člani - invalidi, ki so v prometnih nesrečah utrpeli poškodbo hrbtenjače. Svojo izkušnjo na drugačen, inovativen način, uporabljajo za ozaveščanje mladih o pomenu varnosti v cestnem prometu, najpogostejših vzrokih ter hudih posledicah prometnih nesreč. Fokus predstavlja najpogostejši vzrok za nastanek prometnih nesreč, to je neprilagojena hitrost. Delavnice so se izvajale na osnovnih šolah in na nekaterih podružničnih šolah, v krajih kjer so v bližini šol nameščeni merilniki hitrosti podjetja Sipronika. Delavnice so večintervencijske. Prvi skop predstavlja t.i. delavnica »intervencija«, ki se izvaja dve šolski uri. Predavatelj predstavi svojo izkušnjo prometne nesreče, mladinski delavec pa v nadaljevanju skupaj z mladimi s pristopi mladinskega dela poda informacije o enem najpogostejših vzrokov za nastanek prometnih nesreč, ki je hitrost. Drugi sklop so t.i. »booster« delavnice, v okviru 1 šolske ure, kjer gre za utrjevanje in ponovitev znanja s pomočjo izvedenega kviza. Pomembno je namreč, da mlade kontinuirano izobražujemo, saj lahko le s konstantnim podajanjem vsebin o prometni varnosti dosežemo večje zavedanje ter posledično spremembo vedenja. **V letu 2019 smo izvedli 10 delavnic za 358 učencev.**

V letu 2019 smo tako izvedli **176 preventivnih prometnih delavnic »Še vedno vozim – vendar ne hodim« za 11.472 slušateljev.**⁴ Delavnice izvajamo tudi v sodelovanju z Javno agencijo RS za varnost

3 Topolšek Darja. 2019. Raziskava učinkovitosti predavanj Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim« in njen vpliv na varno vedenje voznikov: zaključno poročilo raziskovalnega projekta. Fakulteta za logistiko Univerze v Mariboru.

4 Vključene delavnice »Hitrost« z Zavarovalnico Triglav in delavnice v projektu BILJE 2018.

Metode mladinskega dela – delavnice HITROST

prometa v sklopu programa **#VozimoPametno**, ki zajema vsebine o opravljanju voznškega izpita, statistiko prometnih nesreč med mladimi, o posledicah prometnih nesreč in o ključnih dejavnikih tveganja med mladimi (alkohol in droge, hitrost, mobilni telefoni...).

Tabela 1: Izvedene preventivne prometne delavnice »ŠVNVH« v 2019.

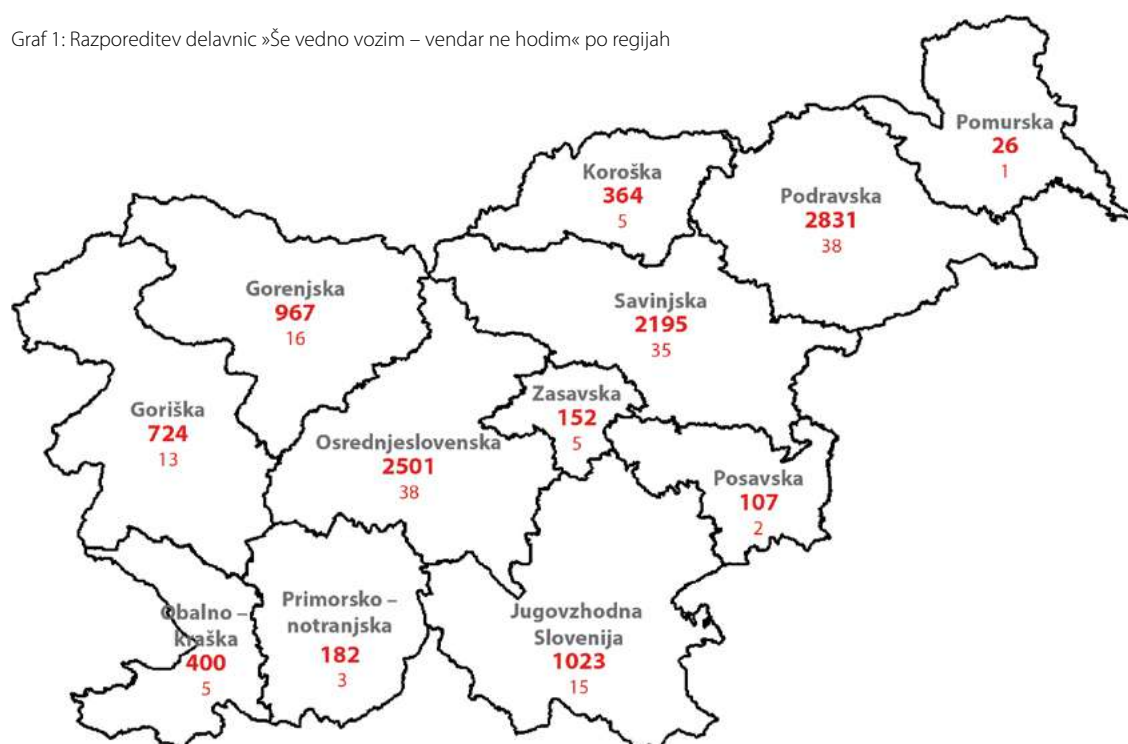
2019	Število delavnic	Število slušateljev	Število slušateljev v %
Osnovne šole	39	2.890	25 %
Srednje šole	130	8.017	70 %
Fakulteta	2	110	1 %
Dogodki	5	455	4 %
Skupaj	176	10.472	100 %

**176 PREVENTIVNIH
PROMETNIH DELAVNIC**

39 delavnic za 2.890 osnovnošolcev, 130 delavnic za 8.017 srednješolcev in 2 delavnici za 110 študentov.

**11.472
MLADOSTNIKOV**

Graf 1: Razporeditev delavnic »Še vedno vozim – vendar ne hodim« po regijah

SRBIJA

68 PREVENTIVNIH
PROMETNIH DELAVNIC

5.012 MLADOSTNIKOV

Još uvek vozim

Od leta 2014 sodelujemo s **Savezom paraplegičara i tetraplegičara Srbije (SPIKS)**, ki so prevzeli metode programa »Še vedno vozim – vendar ne hodim« in ozaveščanje mladostnikov skozi osebne zgodbe poškodovancev v prometnih nesrečah. V letu 2019 so izvedli **68** preventivnih prometnih delavnic za **5.012** mladostnikov.

9. 12. 2019, Tehnična šola Nikole Tesla Šid

BOSNA IN HERCEGOVINA

28 PREVENTIVNIH
PROMETNIH DELAVNIC

1.185 MLADOSTNIKOV

Vozim iako ne hodam

Bosna in Hercegovina je že druga država na Balkanu, kjer se izvaja program po metodi »Še vedno vozim – vendar ne hodim«. Vse od oktobra 2016, ko smo v Sloveniji organizirali Erasmus+ seminar »Connecting for Youth Road Safety«, smo bili v stikih in dogovarjanjih z udeleženko Almedino Čamdžić, poškodovano v prometni nesreči, članico **Saveza Udruženja Paraplegičara I Oboljelih Od Dječje Paralize USK iz Bosne in Hercegovine**.

V letu 2019 so z namenom izboljšanje prometne varnosti med mladimi v BiH izvedli **28** preventivnih prometnih delavnic za **1.185** mladostnikov.

10. 12. 2019, Gimnazija Bihać

2.4. Delavnice »Še vedno vozim – vendar ne hodim« za podjetja

DELAVNICE ZA PODJETJA

Vsebina delavnice za podjetja je prilagojena slušateljem delavnice, tj. zaposlenim v podjetju. Uvod v delavnico je namenjen strokovni utemeljitvi in odvrčanju pozornosti (test zavedanja), ki ga izvede usposobljen izvajalec (psiholog/psihoterapevt). Slušatelji se poleg tega seznani z dejstvi oz. statistiko prometne varnosti ter najpogostejšimi vzroki za nastanek prometnih nesreč. Delavnica je zasnovana na aktivni participaciji udeležencev. V nadaljevanju delavnice se skozi predavateljevo zgodbo, njegovo življenje pred in po prometni nesreči, ki ga je prikovala na invalidski voziček, slušatelji seznani o pomenu varnosti v cestnem prometu. Poleg tega se razbijajo stereotipi o invalidnosti. Slušatelji možnost preizkusiti tudi 3D simulator vožnje pod vplivom alkohola, »Drunk Busters« očala, ki simulirajo različne stopnje alkoholiziranosti in prisotnost psihoaktivnih substanc v organizmu ter oslabijo posameznikove zmožnosti zaznavanja in gibanja v prostoru. Predavatelju se pri izvedbi pridruži animator, ki slušateljem predstavi 3D simulator ter omenjena očala in jih vodi skozi preizkušanje le-teh na poligonu (hoja z očali, slalom med stožci ...). Slušatelji delavnice imajo tudi možnost seznaniti se z nevarnostjo prekomerne hitrosti pri preizkusu naletnih tehnic, ki kažejo kolikokrat se masa teles poveča pri trku v odvisnosti od različnih hitrosti. Delavnica je nadgrajena z ozaveščanjem o negativnih učinkih uporabe mobilnega aparata med vožnjo, o učinkih alkohola in drugih najpogostejših razlogih za prometne nesreče.

5 PREVENTIVNIH
PROMETNIH DELAVNIC

Prometna varnost je pomembna za vse udeležence prometa, ne zgolj tiste najmlajše, zato smo svojo zgodbo delili tudi z zaposlenimi v podjetjih, kjer smo skozi **5 delavnic za zaposlene v 5 različnih podjetjih** ozavestili **130 zaposlenih**.

3. 7. 2019, podjetje GoGreen

2.5. Občina: »Varna in mladim prijazna«

Celostne obravnave prometne varnosti mladostnikov se lotevamo v projektu **»Občina: Varna in mladim prijazna«**, v katerem ena generacija letnika srednje ali osnovne šole določene občine sliši zgodbo poškodovanca v prometni nesreči. Dejstvo ostaja, da so mladi ena izmed najbolj ranljivih udeležencev prometa, zato jim je potrebno nameniti več pozornosti. Sodelovanje poteka preko Svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu ter drugih predstavnikov občin.

V letu 2019 smo projekt tradicionalno v celoti izvedli v **Mestni občini Celje**, kjer smo preventivne prometne delavnice »ŠVVVN« povečini izvedli v čas **Evropskega tedna mobilnosti** med 16. in 22. septembrom 2019. S projektom smo tudi v 2019 podprli akcijo **EDWARD** (Evropski dan brez smrtnih žrtev v cestnem prometu).

MO CELJE

PROJEKT EDWARD

MO MARIBOR

Tudi v **Mestni občini Maribor** smo projekt **»Mestna občina Maribor: Varna in mladim prijazna«** že tretje leto zaporedoma izvedli v celoti.

ZMANJŠANJE TVEGANEGA IN ŠKODLJIVEGA PITJA MED MLADIMI

MLADINSKI DELAVCI

AKTIVISTI

ŠKODLJIVI UČINKI ALKOHOLA IN DRUGIH PREPOVEDANIH PAS

11 DELAVNIC

344 MLADIH

MO CELJE

VKLJUČENIH 5 AKTIVISTOV IN 5 MLADINSKIH DELAVCEV

2.6. Zgodbe za varnost

V sklopu projekta »Zgodbe za varnost« smo izvedli delavnice za osnovnošolce in srednješolce, predvsem z namenom zamika prve rabe alkohola in zmanjšanja škodljivega pitja.

Delavnice »Alkohol = sprememba življenja«

Delavnice »Alkohol = sprememba življenja« smo izvajali na osnovnih šolah po Sloveniji v sodelovanju z mladinsko organizacijo Brez izgovora Slovenija, ki ima izkušnje v preventivi na področju alkohola ter vključevanju mladih (aktivistov) v preventivne aktivnosti.

Cilj delavnic je vplivati na varovalne in spodbujevalne dejavnike ter zamik prve rabe alkohola med mladimi, kar zmanjšuje **tvegano in škodljivo pitje**. V delavnice vključujemo različne deležnike – mlade v starosti med 15 in 16 let, poškodovance/invalide, ki so to postali zaradi uporabe alkohola, mladinske delavce ter strokovnjake.

Delavnice »Alkohol = sprememba življenja« so z namenom večje utrditve znanja več-intervencijske (sestavljene iz t.i. »intervencije« in »booster intervencije«). V letu 2019 je **344 mladih na 8. »intervencijah« in 3. »booster intervencijah« po Sloveniji** spoznalo različne vidike nevarnosti alkohola in drugih psihoaktivnih snovi skozi osebno zgodbo invalida, poškodovanca. Z učenjem socialnih veščin in vplivov so se mladi skozi delavnico učili ustvarjati pozitivno socialno in čustveno samopodobo.

Alkohol je sprememba življenja = Zgodbe povedo vse

Program je bil izveden v Mestni občini Celje že četrto leto zaporedoma. Delavnice so v štirih javnih zavodih, v novembru in decembru 2019 izvajali mladi paraplegiki in aktivisti. Udeleženci delavnic so pridobili znanja na področju **škodljive rabe alkohola in drugih psihoaktivnih snovi (PAS)** ter znanja o **škodljivih učinkih alkohola in drugih PAS na mladostnike**. Program je zajel **167 mladostnikov, 5 aktivistov in 5 mladinskih delavcev**.

12. 12. 2019, »Intervencija«, II. Osnovna šola Celje

12. 12. 2019, »Booster intervencija«, Srednja šola za gradbeništvo in varovanje okolja

2.7. Pogovoriti se moramo o alkoholu

Izvedba delavnice za starše **(Zlo)raba alkohola – nasveti za komunikacijo med starši in mladostniki** je potekala 21. maja 2019 v digitalnem centru Triglav Lab v Ljubljani, na kateri smo starše opremili s konkretnimi nasveti, kako se lahko s svojim otrokom pogovorijo o problematiki rabe alkohola in kako se naj odzovejo v kritičnih situacijah.

Svoja znanja in izkušnje so podali dr. Maja Roškar iz Nacionalnega inštituta za javno zdravje, mag. Sanja Kranjc, družinska terapevtka ter Nino Batagelj, poškodovanec, član Zavoda VOZIM. Na začetku smo udeležencem podali dejstva o alkoholu – njegovi škodljivosti ter vplivu na mladostniške možgane, Nino Batagelj je v nadaljevanju predstavil svojo izkušnjo skoka na glavo pod vplivom alkohola, kjer je utrpel poškodbo hrbtenjače. Sklepni del dogodka pa je predstavljala igra vlog, kjer smo staršem na konkreten način podali informacije, kako naj s svojim mladostnikom komunicirajo glede (zlo)rabe alkohola in kako naj odreagirajo, ko se mlad z zabave domov vrne opit. Delavnica je sprožila konstruktivno debato med starši / udeleženci ter govorniki.

Z delavnicami nadaljujemo tudi v letu 2020.

2.8. #MislimVarno in VOZIM s SRCEM

Namen projekta **#MislimVarno in VOZIM s SRCEM** je delovati preventivno s ciljem pripomoči k zagotavljanju večje varnosti v cestnem prometu in **izboljševanju odnosa voznikov avtomobilov do kolesarjev udeleženih v prometu**. Osredotočili smo se na močno ogrožene rekreative kolesarje ter voznike avtomobilov, tovornih vozil in avtobusov, da bodo sprejeli kolesarje (navadne in ročne kolesarje) kot enakovredne udeležence v prometu, torej **da zgradimo kulturo sprejemanja kolesarjev ter (upo) rabo varne razdalje 1,5 metra, ko voznik obvozi kolesarja**.

1. in 2. 6. 2019: Dobrodelna slovenska transversala ročnih kolesarjev od Lendave do Kopra

Projekt je zajemal več aktivnosti – medijsko kampanjo na nacionalni ravni, aktivnosti ozaveščanja podprte s posameznimi dogodki na lokalni in regionalni ravni, akcijo pa je okronal sklepni dogodek - dobrodelna vožnja po slovenski transversali (od Lendave do Kopra) v okviru katere so **parakolesarji** ozaveščali o **pomenu varne vožnje in pomembnosti 1,5 m obvozne razdalje** (tako kolesarje kot druge udeležence v prometu).

Na **5 različnih kolesarskih maratonih** širom Slovenije smo ozavestili **7.500 kolesarjev**/udeležencev maratona in širšo javnost o ranljivosti kolesarjev v prometu, z razdelitvijo preventivnih brošur in nalepk za avtomobil, ki ozaveščajo o varnem prehitevanju kolesarjev.

26. 5. 2019, Scottov kolesarski dan v Kranju

2.9. (P)ostani varen motorist

**12 DELAVNIC ZA 374
MOTORISTOV**

S projektom (P)ostani varen motorist smo opozarjali tudi na **pomen varne vožnje med motoristi**, saj le ti ostajajo med bolj ranljivimi udeleženci cestnega prometa.

**2.000 PREVENTIVNIH
ETIKET RAZDELJENIH V 5
MOTORISTIČNIH TRGOVIN**

Skozi osebno izkušnjo poškodovanca v prometni nesreči z motorjem smo na **12. preventivnih delavnicah** dosegli **374 motoristov**, mednje smo razdelili tudi preventivno brošuro (P)ostani varen motorist, ki smo jo distribuirali med motoriste, člane moto klubov, večino pa v trgovine z motoristično opremo – razdelili smo **2.000 preventivnih etiket v 5 motorističnih trgovin**.

13. 9. 2019 Zavod Beli Angeli, krvodajalska akcija »Podari pol litra goriva«

2.10. »Heroji furajo v pižamah«

Projekt »Heroji furajo v pižamah« je vseslovenska iniciativa za manj voženj pod vplivom alkohola. Namenjena je predvsem zmanjšanju števila prometnih nesreč mladih pod vplivom alkohola, poleg tega pa ima širši doseg ozaveščanja o nevarnostih vožnje pod vplivom alkohola na celotno populacijo. Z iniciativo želimo prav tako **aktivirati starše mladostnikov**, da se začnejo vključevati v prevoze svojih otrok na in z zabav kot tudi vse ostale – **saj je heroj vsak, ki poskrbi za varen prevoz svojih bližnjih, četudi sredi noči in v pižami**, oz. njim **prepreči vožnjo pod vplivom alkohola**. Z aktivacijo staršev dokazano vplivamo na zmanjšanje verjetnosti prometnih nesreč in prekomernega pitja alkohola med mladimi. Del projekta je vsakoletna vseslovenska medijska kampanja, s katero želimo o problemu osvestiti širšo javnost, vplivati pa želimo predvsem na **odločevalce v lokalnih skupnostih**, da zagotovijo sistemske rešitve prevozov mladih ob potencialno nevarnih omenjenih terminih. Zagotoviti preventivna izobraževanja mladostnikov kot tudi njihovih staršev. Akcija se je in se bo osredotočala na ruralna področja, kjer je slabša dostopnost do javnega in drugega prometa v omenjenem času in kjer je možnost za nastanek prometne nesreče pod vplivom alkohola dvakrat večja kot v mestnih okoljih.

**HEROJI FURAJO
V PIŽAMAH**

Projekt »Heroji furajo v pižamah« je bil v letu 2019 **nagrajen s strokovno nagrado Evropske komisije Excellence in Road Safety Award**, za **najboljšo preventivno prakso na področju izboljševanja prometne varnosti med leti 2016-2019**.

Glavne aktivnosti projekta v 2019, ki smo jih izvajali v **občinah Trbovlje in Sežana**, so bile:

- **LOKALNI POSVETI**, ki so se jih udeležili predstavniki lokalne skupnosti, predstavniki občine in Svetov za preventivo in vzgojo v cestnem prometu, predstavniki Javne agencije RS za varnost prometa, Nacionalnega inštituta za javno zdravje, policije, gasilcev, zdravstvenih ustanov, mladinskih centrov in mladi. Skupaj so definirali problematiko v lokalnem okolju, vezano na pitje alkohola med mladimi ter vožnje pod vplivom alkohola ter predlagali konkretne predloge ter ukrepe. Omenjeni ukrepi so bili oblikovani v Akcijske načrte, v katerih so se prej omenjene **občine zavezale najti rešitve za varen prevoz mladih na in z večjih dogodkov** ter povečati financiranja preventivnih aktivnosti. Izdelani Akcijski načrti, s konkretnimi rešitvami, so do sedaj bili implementirani občinah Idrija, Slovenske Konjice, Brežice, Ravne na Koroškem, Gornja Radgona, Postojna in Škofja Loka. V fazi implementacije so Akcijski načrti v občinah Trbovlje in Sežana, kjer aktivno izvedbo predvidevajo v 2020.

5. 11. 2019, Posvet v MC Podlaga Sežana

ODMEVNA MEDIJSKA KAMPANJA

INICIATIVA PREDANA V ROKE ŽENSKAM

- **MEDIJSKA KAMPANJA se je prelevila v 3. fazo z novinarsko konferenco v Ljubljani 26. 11. 2019**
Dogodka so se udeležili člani Zavoda VOZIM ter ključni akterji in glavni podporniki akcije: Zavarovalnica Generali, Toyota, BDF, Luna/TBWA, Ministrstvo za zdravje, Javna agencija RS za varnost prometa in drugi. Javnosti smo predstavili 3. sezono iniciative, katero smo **simbolično predali v roke ženskam**. V snovanju kampanje smo namreč ugotovili, da so ženske, kar zadeva vožnje pod vplivom alkohola boljše voznice, saj **moški povzročijo kar 89 % prometnih nesreč pod vplivom alkohola**. Zato smo v prvi fazi s postavitvijo jumbo plakatov provokativno naslovili stereotip o ženskah kot slabših voznicah, nakar pa razkrili statistiko.

26. 11. 2019, Novinarska konferenca 3. sezone

ŽENSKE SO BOLJŠE
VOZNICE KOT MOŠKI

89 % PROMETNIH NESREČ
POD VPLIVOM ALKOHOLA
POVZROČIJO MOŠKI

Jumbo plakati, »teaser« faza in »reveal« faza

Skladno s simbolično predajo iniciative v roke ženskam, smo skupaj z Adria Media in znanimi Slovenkami oblikovali **Koledar gole resnice**, medij, ki bo skozi celotno leto opozarjal na dragocenosti življenja, ki ga lahko prehitro ogrozijo nespametne odločitve, kot je vožnja pod vplivom alkohola. Na njem znane Slovenke, oblečene v pižame, z udarnimi sporočili v stilu »ne vozi, ko piješ alkohol« in »alkohol ni nujen

za zabavo« podajajo golo resnico. Naš cilj je bila distribucija koledarja na **čim več lokacij v lokalnih okoljih** kot so: gostilne, kmečki turizmi, avtomobilske delavnice in servisi, frizerski saloni, gasilska društva,...kjer bo služil kot **preventivno orodje na podeželju**, saj je dejstvo, da se največ prometnih nesreč zgodi ravno tam, kjer ni možnosti alternative varnega prevoza kot so javni prevozi, taxi službe, ipd.. Zato smo skupaj z različnimi deležniki oz. partnerji razdelili **2500 izvodov koledarja gole resnice** po različnih omenjenih lokacijah po celotni Sloveniji. **V sodelovanju z AVP** smo nagovorili vse slovenske občine, da se nam pri distribuciji pridružijo, **aktivno se je k 3. sezoni priključilo kar 51 občin oz. njenih SPV-jev**, katere so skupaj z občinskimi predstavniki razdelile koledarje gole resnice v svojih lokalnih okoljih. Skupaj so občine razdelile kar **860 koledarjev**. Pri distribuciji ostalih koledarjev so nam pomagali partnerji projekta, kot tudi Bar2000, Tuš, Orbico, Bartog, Intercars, Invalidsko podjetje pošte Slovenije, ZŠAM, moto klubi, gasilske zveze in drugi posamezniki.

KOLEDAR GOLE
RESNICE

Koledar gole resnice

Distribucija koledarjev gole resnice v lokalnih okoljih

• VOŽNJE NA IN Z ZABAVE

Naši ambasadorji prometne varnosti, invalidi v pižamah, predstavniki Zavoda VOZIM, so kot pravi heroji na **vožnjah** na **dveh zabavah** varno prepeljali domov **45 udeležencev**. Mladinski delavci so ozaveščali mlade o pomenu varnega udeleštvojanja v prometu in izvajali alkoteste. S policijo smo se dogovorili, da so na ta večer izvajali poostren nadzor na cestah.

V sklopu akcije **#VarnoVPoletje** pod okriljem Javne agencije RS za varnost prometa smo prav tako izvajali varne prevoze z zabav v poletnih mesecih na 4 lokacijah, kjer smo varno prepeljali **117 mladih**. Skupaj smo v letu 2019 varen prevoz omogočili 162 mladim.

7. 6. 2019, Trbovlje

9. 11. 2019, Sežana

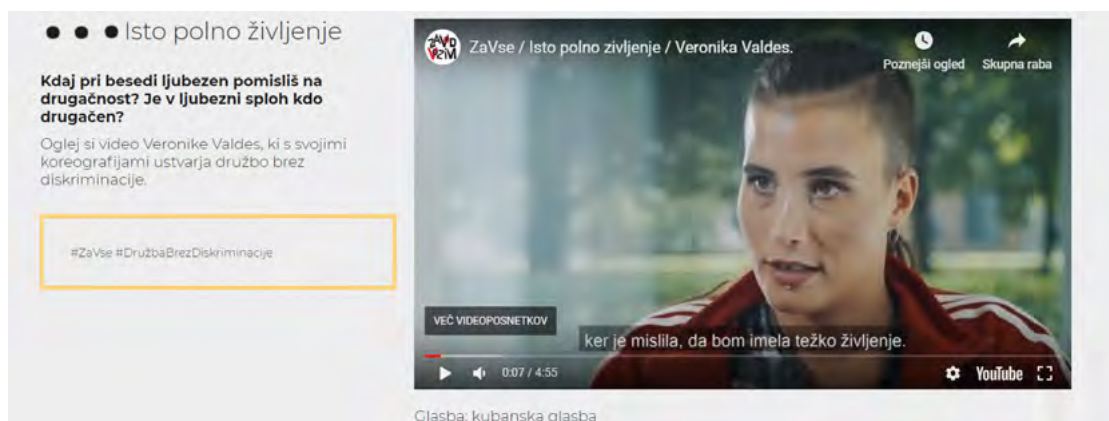
20. 7. 2019, #VarnoVPoletje, Kranj

Medijski doseg projekta

V nacionalnih in lokalnih medijih smo v letu 2019 s projektov »Heroji furajo v pižamah« dosegli **191 objav**. Z jumbo plakati 3. sezone smo v starostni skupini med 15 in 64 dosegli skoraj **390.000 ljudi**, v treh tednih je omenjenih 390.000 ljudi naredilo cca. **1.672.000 očesnih kontaktov s plakatom** (vsak od njih ga je videl ca. 4,3 x). (Europlakat, 2019)

2.11. Projekt ZaVse / 4ALL

ZaVse/4ALL je pobuda za manj diskriminacije in pomembno prispeva k zavedanju in zmanjševanju problemov, ki se kaže v družbi na področju enakih možnosti in diskriminacije ranljivih skupin. Diskriminacija in neenake možnosti so najbolj izrazite predvsem pri ranljivih skupinah, kot so Romi, istospolno usmerjeni, begunci, socialno šibkejši in invalidi. Projekt ZaVse/4ALL verjame v družbo brez diskriminacije in si s številnimi aktivnostmi prizadeva za njeno zmanjševanje ter pomembno prispeva k zavedanju, prepoznavanju in zmanjševanju problemov, ki se v družbi kažejo na področju neenakih možnosti in diskriminacije ranljivih skupin. V sklopu projekta izvajamo delavnice o različnih tipih diskriminacije in medijsko kampanjo, kjer smo se osredotočili na predstavitev pozitivnih zgodb v družbo vključenih predstavnikov ranljivih skupin in se oddaljili od klasičnega diskurza, ki se po navadi pojavi ob besedi diskriminacija. Izpostavili smo glavni slogan **VKLJUČENOST ZA VSE = PREDNOST ZA VSE**. Projekt ZaVse/4ALL sofinancirata Republika Slovenija in Evropska unija iz Evropskega socialnega sklada, partnerji projekta: Združenje izvajalcev zaposlitvene rehabilitacije v RS in Slovenska Filantropija.

Medijska kampanja

2.12. »Zasukaj volan v pravo smer«

Kljub dejstvu, da je prometna varnost področje, ki se mladih tako močno dotika, mladi in mladinske organizacije v svojem lokalnem okolju niso vključene v demokratične procese, kjer bi lahko vplivali na izboljšanje prometne varnosti med mladimi. S projektom »Zasukaj volan v pravo smer«, ki se je zaključil v maju 2019 smo tako omogočili aktivno udeležbo ter opolnomočenje mladih in mladinskih delavcev za sooblikovanje prometne varnosti med mladimi v njihovem lokalnem okolju ter skozi strukturiran dialog med lokalnimi odločevalci, mladimi in mladinskimi delavci, oblikovali konkretne predloge in rešitve za izboljšanje prometne varnosti.

Na treh srečanjih so se mladi in mladinski delavci naučili prepoznati in definirati potrebe v njihovem lokalnem okolju, izpostavili so težave in raziskali primere dobrih praks ter predstavili možne rešitve problema lokalnim odločevalcem. Spoznali so pomen aktivne participacije in demokratičnih procesov na lokalnem nivoju ter se naučili, kako ukrepe predstaviti odločevalcem in jih argumentirati v skupini. Rezultat projekta so bila oblikovana Priporočila za Mestno občino Celje za implementacijo predlaganih ukrepov na področju prometne varnosti. Projekt je potekal v sodelovanju s partnerji: Celjski mladinski center in Klub študentov občine Celje v sklopu projekta Erasmus+.

2.13. Izobraževanje za trajnostno mobilnost

V letu 2019 smo začeli tudi s projektom na področju trajnostne mobilnosti oz. izobraževanj na tem področju. Namen izobraževanj je vplivati na spremembo mnenja oz. stališča do trajnostne mobilnosti in s tem prispevati k zmanjšanju rasti deleža opravljenih poti z osebnim prevozom, in zmanjšanju št. opravljenih kilometrov z motoriziranim prevozom v urbanih središčih. S tem se spodbuja razvoj urbane mobilnosti v smeri večje rabe aktivnih oblik mobilnosti (hoja, kolesarjenje) in uporaba javnega prometa. Posebej med mladimi, ki so v procesu spreminjanja potovalnih navad, je potrebno promovirati načelo trajnostne mobilnosti in s tem prispevati še k izboljšanju prometne varnosti, zdravja in socialne vključenosti mladih. Projekt predvideva izvedbo strokovnih izobraževanj in izobraževalnega gradiva, skupina mladih (jedrna skupina) bo v okviru projekta vključena v razvoj in izvedbo delavnic za mlade (srednješolce in študente) na temo trajnostne mobilnosti. Jedrna skupina mladih bo vključena tudi v neformalno usposabljanje na temo trajnostne mobilnosti, mladinskega dela in metod.

2.14. Mednarodno povezovanje

Poleg mednarodnega širjenja koncepta predavanj »Še vedno vozim – vendar ne hodim« v Srbiji in BiH in širjenja primera dobre prakse »Heroji furajo v pižamah« v sklopu Erasmus+ projekta BE A HERO, se v sodelovanju povezujemo z različnimi mednarodnimi organizacijami, in sicer Global Alliance of NGOs for Road Safety, YOURS – Youth for Road safety, Zvezo YHO, - Youth Health Organization, European Road Safety Charter.

European Road Safety Charter

Evropska listina o varnosti v cestnem prometu, ki jo vodi Evropska komisija, je največja platforma civilne družbe na področju varnosti v cestnem prometu, ki omogoča izmenjavo informacij o projektih in deljenju

primerov dobrih praks s področja prometne preventive. V letu 2019 je bil projekt »Heroji furajo v pižamah« prepoznani kot najboljši projekt na področju prometne varnosti v Evropski uniji med leti 2016 – 2019 in prejel prestižno strokovno nagrado Jacques Barrot Grand Prize.

Rezultati in evalvacija

Evalvacija je pomemben pokazatelj uspešnosti našega dela in osnova za prihodnje delo, zato z evalvacijskimi vprašalniki sproti izvajamo evalvacijo posameznih delavnic. Evalvacijo izvajamo pri slušateljih in organizatorjih delavnic »Še vedno vozim – vendar ne hodim« ter pri samih izvajalcih delavnic.

3.1. Eksterna analiza

Analiza evalvacijskih vprašalnikov

Naš cilj je prikazati napredek projekta na vseh nivojih tako, da na podlagi analize vidimo, kako se projekt razvija in kako se izvajajo posamezni deli izobraževanj. Tako pridobimo vpogled v mladostnikovo razmišljanje in tako sproti izboljšujemo izobraževanja. Prav tako si z analizo ustvarjamo sliko, kako razmišljajo mladostniki o odgovornem obnašanju v cestnem prometu.

Mnenja udeležencev – osnovnošolcev in srednješolcev:

»Kot fant si mislim, da sem vsemogočen za volanom. Po tem predavanju sem videl, da temu ni tako.«

»Predavanje mi je bilo neverjetno. Slišati bi ga moral vsak. Staršem bom od zdaj naprej govorila, naj bodo bolj previdni.«

»V celem obdobju šolanja nisem slišala boljšega predavanja! Bilo je zanimivo, rahlo žalostno (a sem zdržala brez solz), polno pomembnih informacij in je name vplivalo zelo pozitivno.«

»Super! Besede sogovornika so me ganile. Dal nam je misliti, kakšno odgovornost prevzamemo, ko sedemo za volan. Odgovornost za svoje in tuja življenja.«

»Danes sem se naučila eno lekcijo, kar se tiče vožnje in cestnega prometa ter sem zelo hvaležna našemu predavatelju.«

**EKSTERNA
EVALVACIJA**

**EVALVACIJSKI
VPRAŠALNIKI PO
DELAVNICAH**

**MNENJA SLUŠATELJEV
IN ORGANIZATORJEV**

Mnenja organizatorjev (profesorjev):

»Menim, da se učenci premalo zavedajo nevarnosti v prometu in da se doma o tem premalo pogovarjajo ali pa se sploh ne pogovarjajo. Skozi osebno izkušnjo nekoga, ki je s trajnimi posledicami preživel prometno nesrečo, slišijo, da je cesta nevarna in da je pomembno, da že zdaj upoštevajo cestnoprometne predpise, čeprav še nimajo izpitov, so pa udeleženci v prometu. Vendar pa menim, da bi takšno predavanje morali imeti vsak mesec in ne le enkrat na nekaj let. Več bi o tem govorili in več bi o tem slišali, mogoče bi se tudi zaradi tega prej začeli zavedati posledic.«

Milan Šilak, ravnatelj Osnovne šole Gorišnica

»Menim, da so tovrstna predavanja pomemben prispevek k preventivni dejavnosti v šolah. Dijaki skozi interaktivne delavnice in skozi življenjske izkušnje dobijo nov pogled na predstavljeno problematiko. Tako lahko o vsebini razmišljajo tudi iz drugačne perspektive.«

Jožica Hrovat, Šolski center Novo mesto, Srednja zdravstvena in kemijska šola

»Menim, da so zelo koristna in potrebna. Mladi razmišljajo tudi o temi, za katero morda mislijo, da se jih ne tiče, da se njim ne more nič podobnega zgoditi oz. so preokupirani z drugimi mladostniškimi vsebinami. Na predavanju pa so se primorani soočiti tudi s to tematiko in verjamem, da se jih predstavitev dotakne.«

Meta Pavletič Pieri, Osnovna šola Srečka Kosovele Sežana

Analiza eksterne evalvacije

Eksterna evalvacija je zmeraj pozitivna in vzpodbudna, prejeli pa smo tudi kar nekaj predlogov, kako nadgraditi naša predavanja. Dijaki so pohvalili osebne zgodbe, video material, posredovane informacije in učinkovite nove metode mladinskega dela.

3.2. Dolgoročna raziskava o vplivu delavnic na varno vedenje voznikov

V 2019 je bila ponovljena raziskava (prva je bila izvedena v maju 2016) Fakultete za logistiko Univerze v Mariboru z naslovom Vpliv predavanj Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim« na varno vedenje voznikov. Raziskava je ponovno potrdila, da »so vozniki, ki SO poslušali predavanja Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, bolj varni vozniki. Iz analize vedenja, ki izhaja iz svetovno priznanega vprašalnika DBQ (Driver Behaviour Questionnaire), izhaja, da obstajajo razlike glede varnega vedenja v prometu med tistimi, ki SO in tistimi, ki NISO bili deležni teh predavanj. Povzemamo pa še en pomemben del, in sicer to, da so anketiranci, ki SO bili deležni tovrstnega predavanja, zadovoljni z njegovim učinkom in podpirajo idejo, da bi tovrstna predavanja morala biti obvezen del šolanja voznikov začetnikov. Slušatelji teh predavanj so mnenja, da so zaradi poslušanja teh predavanj varnejši vozniki. Kot zaključek torej poudarjamo, da so predavanja Zavoda VOZIM »Še vedno vozim – vendar ne hodim«, pomembna in močno vplivajo na višji nivo varnega vedenja voznikov!«

3.3. Evalvacija in dopolnitev delavnic – projekt ŠIPK

Z mesecem marcem smo začeli projekt »Evalvacija in dopolnitev delavnic »Še vedno vozim - vendar ne hodim«, kjer smo sodelovali s Fakulteto za logistiko, Univerze v Mariboru, v okviru Študentskih inovativnih projektov za družbeno korist (ŠIPK). Vključeni mladi v projektu so se tako udeležili več delavnic »Še vedno vozim - vendar ne hodim«, kjer so kot zunanji opazovalci poiskali možnosti za izboljšave, podali konkretne predloge ter opravili celostno evalvacijo omenjenih delavnic. Udeleženci delavnic so izpolnili tudi daljše evalvacijske vprašalnike, katere so vključeni študenti analizirali. V ta namen je bilo oblikovano končno poročilo projekta na 132 straneh, ki je dostopno na <https://plus.cobiss.si/opac7/bib/513008957>. Na ta način smo pridobili koristne povratne informacije o sami izvedbi delavnic ter jih skladno s tem tudi nadgradili.

**DOKAZANA
UČINKOVITOST
DELAVNIC NA VARNO
VEDENJE VOZNIKOV**

PROJEKT ŠIPK

Delovna skupina študentov

3.4. Interna evalvacija

Vsak dogodek člani »Še vedno vozim – vendar ne hodim« ovrednotijo, to je tudi eden izmed načinov za izboljšanje njihovih delavnic. Evalvacije se podajo v roku dveh dni po izvedeni delavnici, evalvacija pa vsebuje osnovne informacije o številu prisotnih, kaj natančno se je dogajalo, vtisih iz predavanj, ter podajo predloge o izboljšavah in nasvetih za v bodoče. Primeri kakovostne analize so zanalasč podani iz treh popolnoma različnih ustanov – srednje šole, zavoda za usposabljanje in osnovne šole.

INTERNA EVALVACIJA

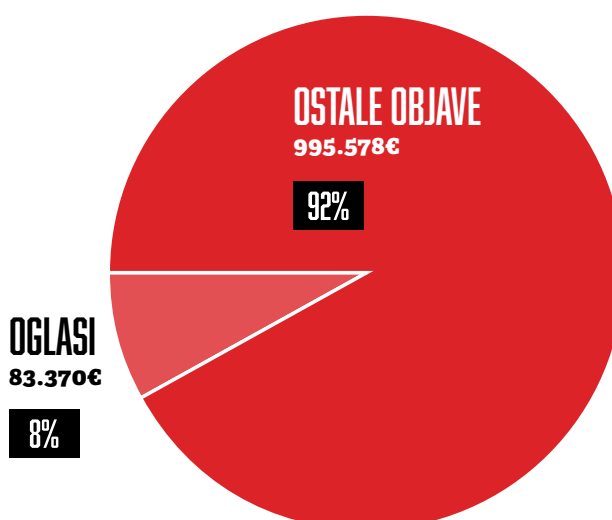
Medijska pokritost

Naša prizadevanja za izboljšanje prometne varnosti smo tudi v letu 2019 redno objavljali v novicah na spletnem mestu www.vozim.si, na Facebook in Instagram profilu Zavoda VOZIM, s pošiljanjem mailingov, z objavami v medijih pa širimo naša prizadevanja za večjo prometno varnost skozi projekte, s katerimi ozaveščamo tudi širšo javnost.

MEDIJSKA POKRITOST

4.1. Objave v medijih

V preteklem letu smo v slovenskih tiskanih in elektronskih medijih zasledili **527 objav** in oglasov s skupno ocenjeno oglaševalsko vrednostjo **1.078.948 EUR**.

527 objav v medijih;
1.078.948 EUR
skupna ocenjena
oglaševalska vrednost

4.2. Mailingi

**13 RAZLIČNIH
MAILINGOV Z DOSEGOM
9.183 OSEB**

Slušatelje in splošno javnost o našem delu obveščamo v mailingih, tako smo v letu 2019 skozi 13 različnih mailingov dosegli 9.183 oseb.

SO RES?

S tezo »ženske so boljše voznice kot moški«, ki je bila vidna na več mestih v novembru, smo se namreč naslonili na družbeni stereotip in tako v javnosti spodbudili razpravo.

Vozil odgovorno.

Teden dni kasneje pa smo razkrili statistiko in trditve, da kar 89 % prometnih nesreč pod vplivom alkohola povzročijo moški.

Lani je bilo 22 prometnih nesreč s smrtnim izidom, 21 so jih povzročili moški, eno pa ženska.

Zato so 3. sezono Heroji furajo v pižamah v svoje roke prevzele ŽENSKE! Z namenom, da zlasti moške pozovejo k odgovorni udeležbi v prometu brez alkohola. Ustvarili so tudi poseben koledar za spremembe z naslovom »Koledar gole resnice«, ki bo s pomočjo znanih Slovenk vsak dan opozarjal na problematiko vožnje pod vplivom alkohola in pozival k varnejšim cestam.

Dekleta vam želijo nekaj sporočiti:

Primer mailinga

Celoten koledar gole resnice

Koledarji so na voljo za vse, ki si skupaj z nami želite, da koledar pride na čim več mest, kjer prihaja do škodljivega pitja alkohola in vožnji pod vplivom alkohola (gosilne, bari, kmečki turizmi ... predvsem na področju)

Naročite na: tjasa@vozim.si
Več o tretji sezoni

Prvi koledarji že na svojem mestu - Občina Benedikt.

Dobri vozniki so tisti, ki so varni in za volan sedijo vedno trezni, s tem pa pokažejo svojo odgovornost zase in za druge udeležence v prometu.

Vozil odgovorno.

Zavod VOZIM,
Trg cesarj knezov 10, 3000 Celje, Slovenija
T: +386 70 222 261
E-mail: info@vozim.si

Obiščite nas na: www.vozim.si

Strateški partnerji

Aktivnosti Zavoda VOZIM se izvajajo ob podpori:

**HER
OJI**
FURAJO V PIŽAMAH

BE A
HERO

ŠE VEDNO
VOZIM -
VENDAR
NE HODIM

ALKOHOL=SPREMEMBA
ŽIVLJENJA

#MislimVarno
VOZIM S SRCEM

(P) O S T A N I
**VAREN
MOTORIST**

ZAVSE

Ime poslovnega subjekta: ZAVOD
VOZIM
Sedež:
Opekarniška cesta 15A, 3000 Celje

Matična številka: 3699234000
Davčna številka: 96106336
Velikost (1-mikro, 2-majhna, 3-srednja, 4-velika):
1

Podatki iz izkaza poslovnega izida v obdobju 01.01.2019 - 31.12.2019

v EUR s centi

Konto	Postavka	Oznaka za AOP	Znesek	
			Tekočnega leta	Prejšnjega leta
1	2	3	4	5
del 76	A. ČISTI PRIHODKI OD PRODAJE	110	115.289,15	90.095,35
60, del 61, 63	B. POVEČANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	121	0,00	0,00
60, del 61, 63	C. ZMANJŠANJE VREDNOSTI ZALOG PROIZVODOV IN NEDOKONČANE PROIZVODNJE	122	0,00	0,00
79	Č. USREDSTVENI LASTNI PROIZVODI IN LASTNE STORITVE	123	0,00	0,00
del 76	D. SUBVENCije, DOTACIJE, REGRESI, KOMPENZACIJE IN DRUGI PRIHODKI, KI SO POVEZANI S POSLOVNIMI UČINKI	124	282.220,64	228.995,00
del 76	E. DRUGI POSLOVNI PRIHODKI	125	0,00	0,00
60, 61, 63, 76, 79	F. KOSMATI DONOS OD POSLOVANJA	126	377.509,79	319.090,35
40, 41, 43, 44, 47, 48, del 70, 72	G. POSLOVNI ODHODKI	127	321.103,89	283.537,59
40, 41, del 70	I. Stroški blaga, materiala in storitev	128	244.401,48	205.054,52
del 70	1. Nabavna vrednost prodanega blaga in materiala	129	0,00	0,00
40	2. Stroški porabljenega materiala	130	8.004,12	13.152,06
41	3. Stroški storitev	134	236.397,36	191.902,46
47	II. Stroški dela	139	69.399,09	76.651,83
del 47	1. Stroški plač	140	51.352,41	55.767,21
del 47	2. Stroški pokojninskih zavarovanj	141	4.544,71	1.882,39
del 47	3. Stroški drugih socialnih zavarovanj	142	3.826,78	7.217,95
del 47	4. Drugi stroški dela	143	9.675,19	11.784,28
43, 72	III. Odpisi vrednosti	144	7.303,32	1.831,24
43	1. Amortizacija	145	598,22	331,32
del 72	2. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri neopredmetenih sredstvih in opredmetenih osnovnih sredstvih	146	0,00	0,00
del 72	3. Prevrednotovalni poslovni odhodki pri obratnih sredstvih	147	6.705,10	1.499,92
44, 48	IV. Drugi poslovni odhodki	148	0,00	0,00
44	1. Rezervacije	149	0,00	0,00
48	2. Drugi stroški	150	0,00	0,00
60, 61, 63, 76, 79, 40, 41, 43, 44, 47, 48, del 70, 72	H. PRESEŽEK POSLOVNIH PRIHODKOV	151	56.405,90	35.552,76
60, 61, 63, 76, 79, 40, 41, 43, 44, 47, 48, del 70, 72	I. PRESEŽEK POSLOVNIH ODHODKOV	152	0,00	0,00
77	J. FINANČNI PRIHODKI	153	1,89	0,68
del 77	I. Finančni prihodki iz deležev	155	1,89	0,68
del 77	II. Finančni prihodki iz danih posojil	160	0,00	0,00
del 77	III. Finančni prihodki iz poslovnih terjatev	163	0,00	0,00
74	K. FINANČNI ODHODKI	166	0,52	0,00
del 74	I. Finančni odhodki iz oslabitve in odpisov finančnih naložb	168	0,00	0,00
del 74	II. Finančni odhodki iz finančnih obveznosti	169	0,00	8,92
del 74	III. Finančni odhodki iz poslovnih obveznosti	174	0,00	9,70
78	L. DRUGI PRIHODKI	178	3,42	465,00
75	M. DRUGI ODHODKI	181	11323,76	775,22
80	N. PRESEŽEK PRIHODKOV	182	45.086,93	35.242,54
80	O. PRESEŽEK ODHODKOV	183	0,00	0,00

del 81	P. DAVEK OD DOHODKOV	184	3.053,86	2.450,25
del 81	R. ODLOŽENI DAVKI	185	0,00	0,00
del 81	S. ČISTI PRESEŽEK PRIHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	186	42.033,07	32.792,29
89	Š. ČISTI PRESEŽEK ODHODKOV OBRAČUNSKEGA OBDOBJA	187	0,00	0,00
	*POVPREČNO ŠTEVILO ZAPOSLENIH NA PODLAGI DELOVNIH UR V OBRAČUNSKEM OBDOBJU (na dve	188	3,00	2,85
	ŠTEVILO MESECEV POSLOVANJA	189	12	12

Opomba:

* Izračun podatka na AOP 188: Število delovnih ur v koledarskem (obračunskem) letu, za katere so zaposleni dobili plačo in nadomestilo plače v breme delodajalca / (deljeno) s številom možnih delovnih ur za koledarsko (obračunsko) leto.

Kraj in datum oddaje
Celje, 29.02.2020

Oseba, odgovorna za sestavitev bilance
RS BIRO d.o.o.

Vodja pravne osebe
RAZBORŠEK DAVID

Obrazec je predpisala Agencija Republike Slovenije za javnopravne evidence in storitve (AJPES) v sodelovanju s Slovenskim inštitutom za revizijo.